HEINÄVEDEN KUNNAN HYVINVOINTIKERTOMUKSEN VUOSI RAPORTTI 2025

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2025

1. Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

2. Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

3. Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö

4. Keskeiset opit valtuustokaudelta

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2026

5. Strategian painopisteet ja linjaukset

6. Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

7. Hyvinvointisuunnitelma

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

8. Suunnitelman laatijat
9. Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

TIIVISTELMÄ

Kuntalaki (410/2015) velvoittaa kuntaa edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä sekä seuraamaan väestön elinoloja ja hyvinvoinnin kehitystä osana kunnan strategista johtamista. Kuntalain 1: n mukaisesti kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa, ja 37 edellyttää, että kuntastrategiassa huomioidaan kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

Lisäksi laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, 6) velvoittaa kuntaa seuraamaan kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä, raportoimaan niistä valtuustolle vuosittain sekä laatimaan kerran valtuustokaudessa laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman.

Tämä hyvinvointikertomuksen vuosiraportti vuodelta 2025 on osa Heinäveden kunnan lakisääteistä hyvinvointikertomustyötä ja tukee päätöksentekoa, suunnittelua ja toiminnan kehittämistä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Vuosi 2025 oli Heinäveden kunnassa hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta vakiintumisen ja sopeutumisen aikaa. Kunnan toimintaympäristöä leimasivat väestön ikääntyminen, lasten ja nuorten määrän väheneminen sekä hyvinvointialueuudistuksen jatkunut vaikutus kunnan ja Siun soten väliseen työnjakoon.

Hyvinvoinnin tilaa kuvaavien indikaattorien perusteella kuntalaisten koettu hyvinvointi säilyi pääosin vakaana. Erityistä huomiota kiinnitettiin lasten ja nuorten hyvinvointiin, yksinäisyyden ehkäisyyn, työikäisten jaksamiseen sekä iäkkäiden toimintakyvyn tukemiseen. Kunnan poikkihallinnollinen yhteistyö vahvistui, ja hyvinvoinnin edistäminen huomioitiin aiempaa systemaattisemmin eri toimialoilla.

JOHDANTO

Tämä vuosikertomus tarkastelee Heinäveden kunnan väestön hyvinvoinnin tilaa vuonna 2025 sekä arvioi hyvinvointisuunnitelman painopisteiden ja toimenpiteiden toteutumista.

Vuosikertomus toimii osana lakisääteistä hyvinvointikertomustyötä ja antaa valtuustolle, lautakunnille ja viranhaltijoille kokonaiskuvan kuntalaisten hyvinvoinnin kehityksestä.
Kertomus muodostaa perustan seuraavan vuoden hyvinvointisuunnittelulle sekä tukee kunnan strategista johtamista.

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2025

Tässä osiossa kuvataan Heinäveden kunnan väestön hyvinvoinnin tilaa vuonna 2025 eri ikäryhmissä. Tarkastelu perustuu saatavilla oleviin indikaattoritietoihin, tilastoihin sekä kunnan ja yhteistyötahojen havaintoihin.

Hyvinvoinnin tilaa arvioidaan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin näkökulmista sekä elinoloihin ja arjen sujuvuuteen vaikuttavien tekijöiden kautta. Tarkastelun tavoitteena on tunnistaa keskeiset vahvuudet ja kehittämistarpeet sekä tarjota tietopohjaa kunnan hyvinvoinnin edistämisen suunnittelulle ja päätöksenteolle.

Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Vuonna 2025 käytettävissä olevat hyvinvointi-indikaattorit ja muut tiedot antavat kokonaiskuvan Heinäveden kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta. Väestön hyvinvointi näyttäytyy pääosin vakaana, mutta ikäryhmien ja väestöryhmien välillä on havaittavissa eroja.

Erityisesti väestön ikääntyminen, lasten ja nuorten määrän väheneminen sekä mielenterveyteen ja yksinäisyyteen liittyvät teemat korostuvat. Samanaikaisesti vahvuuksina nousevat arjen turvallisuus, yhteisöllisyys ja luonnonläheinen elinympäristö. Indikaattoritieto tukee hyvinvoinnin kehittämistarpeiden tunnistamista ja ennaltaehkäisevien toimien kohdentamista.

LAPSET

Indikaattorit

Elinolot

0 - 17-vuotiaat, % väestöstä

0 - 17-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste 2040 (laskettu 2024)

Elintavat ja riskitekijät

Terveyttä edistäviä elintapoja -summaindikaattori, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2021-)

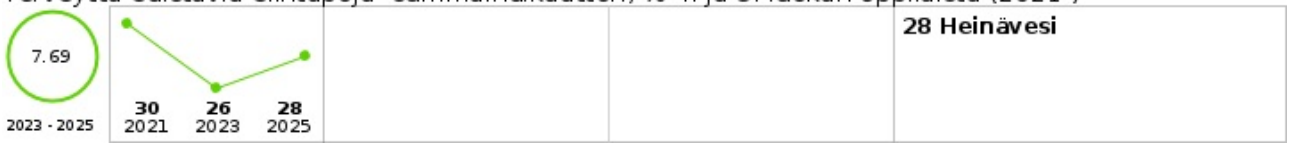

Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 2 - 6-vuotiailla

25.5 Heinävesi

Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 7 - 12-vuotiailla

28 Heinävesi

Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 2 - 16-vuotiailla

31.4 Heinävesi

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

43 Heinävesi

Terveydentila

Tervehampaiset 12-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä suun terveydenhuollon tarkastuksessa käyneistä

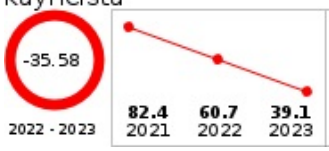

39.1 Heinävesi

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

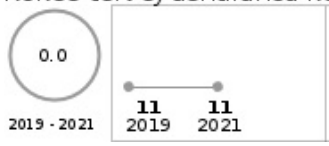

11 Heinävesi

Elämänlaatu

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

76 Heinävesi

Toimintakyky

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

47.6 Heinävesi

Turvallisuus

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

11 Heinävesi

Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)

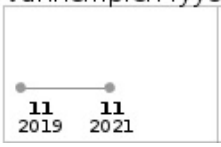

11 Heinävesi

Kunnan muut toimialat ja pelastustoimi

Laajaan terveystarkastukseen sisältyy opettajan kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa, % kouluista

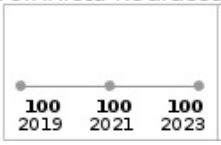

100 Heinävesi

Oppilaalle on varattu yli 25 minuuttia kouluruuan syömiseen, % kouluista

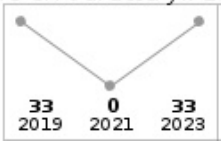

33 Heinävesi

Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus

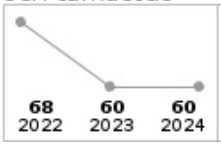

60 Heinävesi

Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset, % 0 - 6-vuotiaista (sis. kunnalliset ja yksityiset varhaiskasvatustoimijat)

LAPSET – Yhteenveto

Lasten hyvinvointia kuvaavat tiedot osoittavat sekä suojaavia että haavoittavia tekijöitä. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen piirissä olevien lasten arjen perusturvallisuus on pysynyt hyvällä tasolla. Oppimisympäristöihin ja kouluyhteisön ilmapiiriin liittyvät havainnot ovat pääosin myönteisiä.

Haasteita tunnistettiin erityisesti:

lasten ja perheiden eriytyvässä hyvinvoinnissa
varhaisen tuen ja perhepalvelujen tarpeessa
lasten vapaa-ajan osallistumismahdollisuuksissa

Ennaltaehkäisevän työn merkitys korostui, ja yhteistyötä neuvolan, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välillä kehitettiin.

NUORET

Indikaattorit

Elinolot

0 - 17-vuotiaat, % väestöstä

0 - 17-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste 2040 (laskettu 2024)

Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä

Elintavat ja riskitekijät

Terveyttä edistäviä elintapoja -summaindikaattori, % 8. ja 9. luokan oppilaista

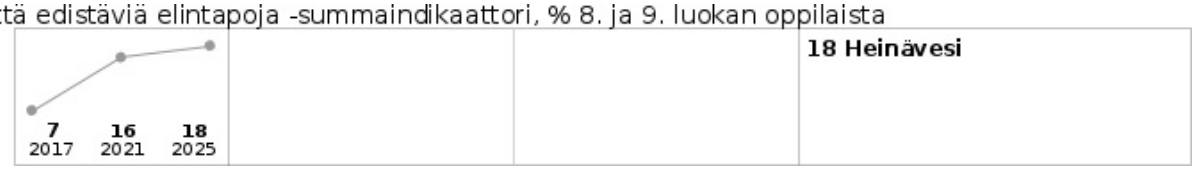

Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 13 - 16-vuotiailla

Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 2 - 16-vuotiailla

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

33 Heinävesi

Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, % 8. ja 9. luokan oppilaista

27 Heinävesi

Käyttää päivittäin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

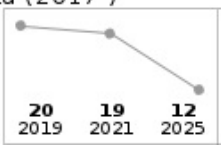

12 Heinävesi

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

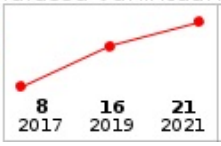

21 Heinävesi

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

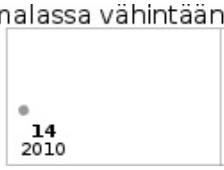

14 Heinävesi

Kokeillut kannabista vähintään kaksi kertaa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

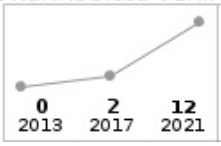

12 Heinävesi

Pelaa rahapelejä viikoittain, % 8. ja 9. luokan oppilaista

0 Heinävesi

Pelaa rahapelejä viikoittain, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

19 Heinävesi

Terveydentila

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

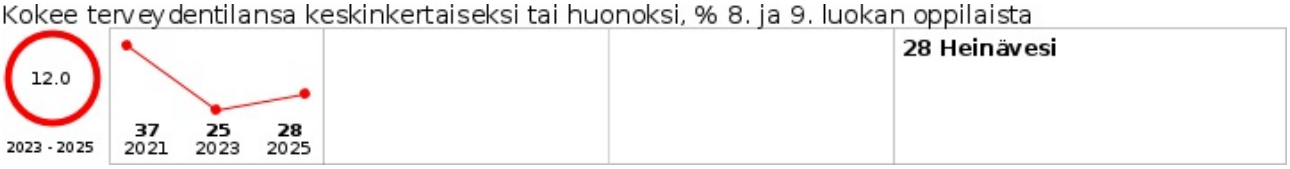

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

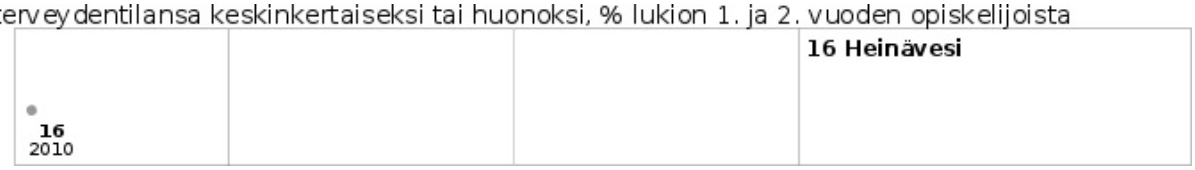

Mielenterveys

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

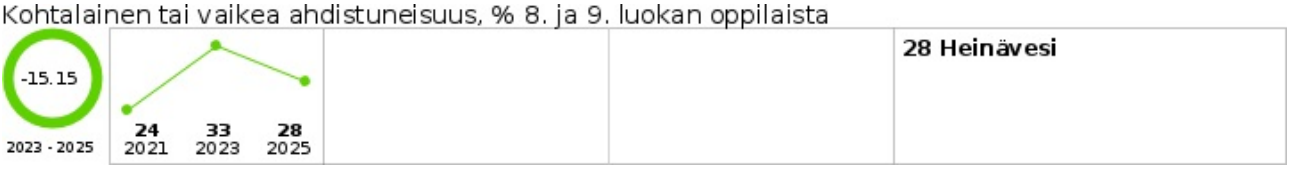

Elämänlaatu

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

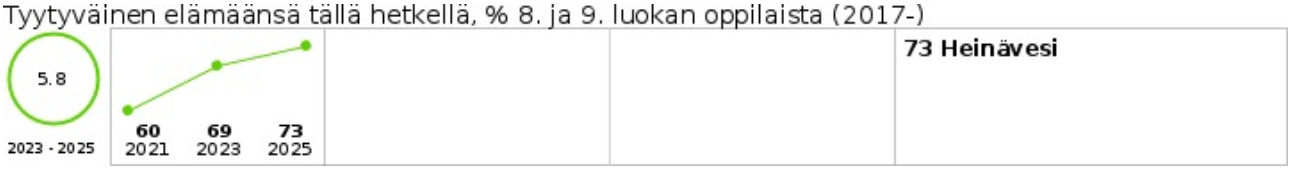

Toimintakyky

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

Osallisuus

Erittäin heikko osallisuuden kokemus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

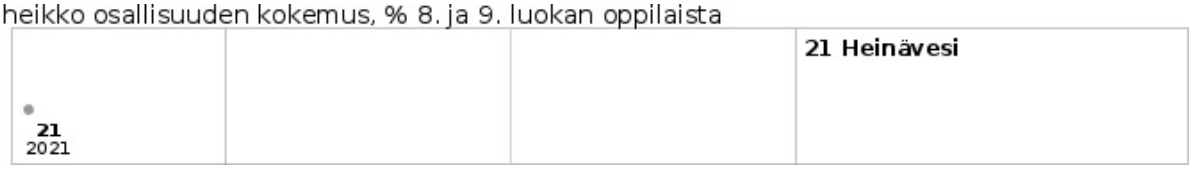

Turvallisuus

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

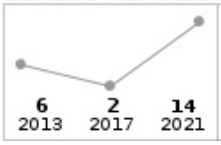

14 Heinävesi

Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)

12 Heinävesi

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

5.1 Heinävesi

Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

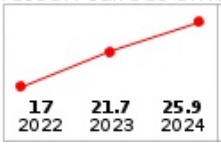

25.9 Heinävesi

Kunnan muut toimialat ja pelastustoimi

Laajaan terveystarkastukseen sisältyy opettajan kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa, % kouluista

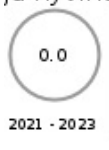

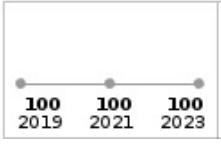

100 Heinävesi

Oppilaalle on varattu yli 25 minuuttia kouluruuan syömiseen, % kouluista

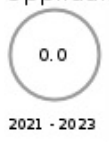

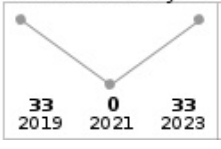

33 Heinävesi

Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus

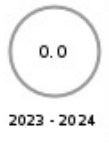

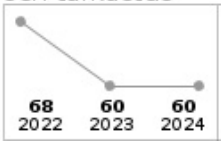

60 Heinävesi

Nuorisopalvelut kunnassa

NUORET – Yhteenveto

Nuorten hyvinvoinnin osalta esiin nousivat mielenterveyteen, yksinäisyyteen ja tulevaisuuden näkymiin liittyvät teemat. Osa nuorista voi hyvin ja kiinnittyy koulutukseen ja harrastuksiin, mutta samanaikaisesti osa nuorista tarvitsee vahvempaa tukea arjenhallintaan.
Vuonna 2025:

kouluyhteisöjen hyvinvointityötä vahvistettiin
nuorisotilan ja ohjatun vapaa-ajan merkitys korostui
moniammatillinen opiskeluhuoltotyö jatkui yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa

TYÖIKÄISET

Indikaattorit

Elinolot

18 - 64-vuotiaat, % väestöstä

18 - 64-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste 2040 (laskettu 2024)

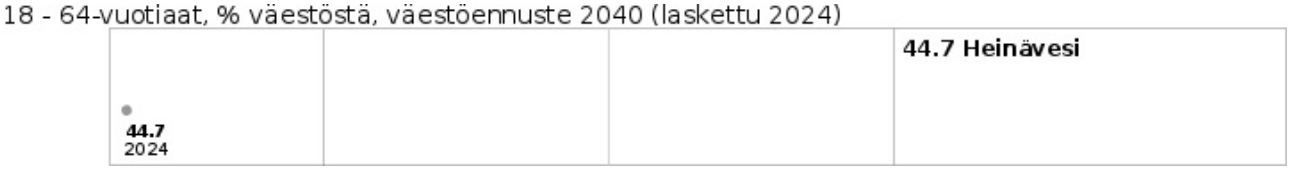

Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista

5.5 Heinävesi

Terveydentila

Sairastavuusindeksi, ikävakioitu

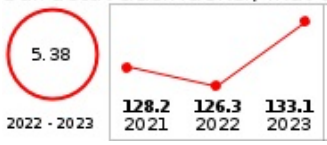

133.1 Heinävesi

Turvallisuus

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

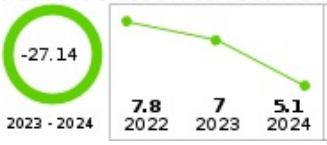

5.1 Heinävesi

Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

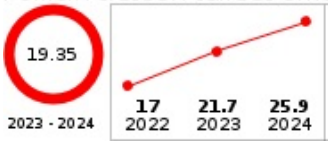

25.9 Heinävesi

TYÖIKÄISET – Yhteenveto

Työikäisen väestön hyvinvointiin vaikuttivat erityisesti työllisyystilanne, työkyky ja elämänhallinta. Pitkäaikaissairaudet ja työkyvyn heikkeneminen näkyivät osalla väestöstä, mutta toisaalta paikallinen yhteisöllisyys ja luontoympäristö tukivat kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Keskeisiä havaintoja:

tarve matalan kynnyksen hyvinvointipalveluille
työn ja vapaa-ajan yhteensovittamisen haasteet
ennaltaehkäisevän terveyden edistämisen merkitys

IÄKKÄÄT

Indikaattorit

Elinolot

65 vuotta täyttäneet, % väestöstä

65 vuotta täyttäneet, % väestöstä, väestöennuste 2040 (laskettu 2024)

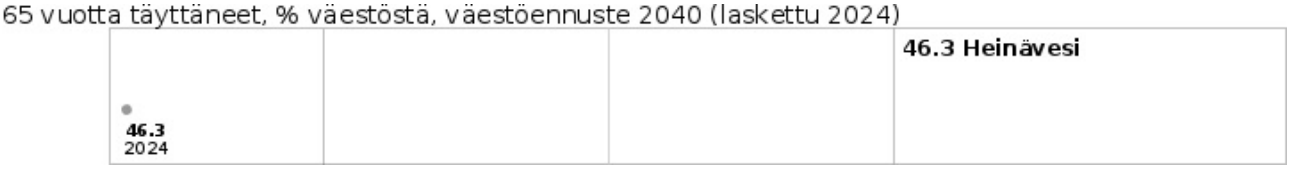

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä

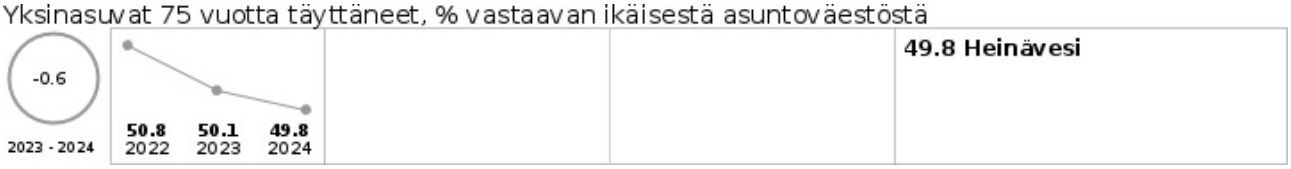

Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Terveydentila

Sairastavuusindeksi, ikävakioitu

Turvallisuus

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

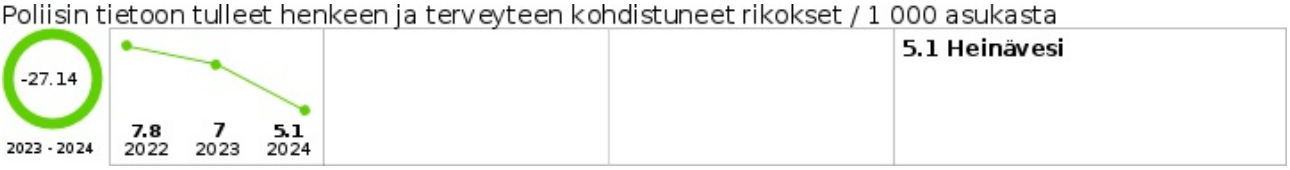

Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

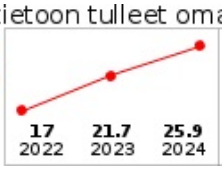

25.9 Heinävesi

IÄKKÄÄT – Yhteenveto

Ikääntyneiden osuus väestöstä on Heinävedellä merkittävä. Vuonna 2025 iäkkäiden hyvinvointia tukivat erityisesti:

kotona asumista tukevat palvelut
liikunta- ja virkistystoiminta
järjestöjen ja vapaaehtoisten panos

Yksinäisyys ja toimintakyvyn heikentyminen tunnistettiin keskeisiksi haasteiksi, joihin vastattiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

KAIKKI

Indikaattorit

Turvallisuus

Tapaturmaindeksi, ikävakioitu

Kulttuuripalvelut

Liikuntapalvelut kunnassa

Kevyen liikenteen väyliä (metriä) / asukas

Kunnan muut toimialat ja pelastustoimi

Päivittäistavarakauppojen saavutettavuus, koko väestö, enintään 1 km [%]

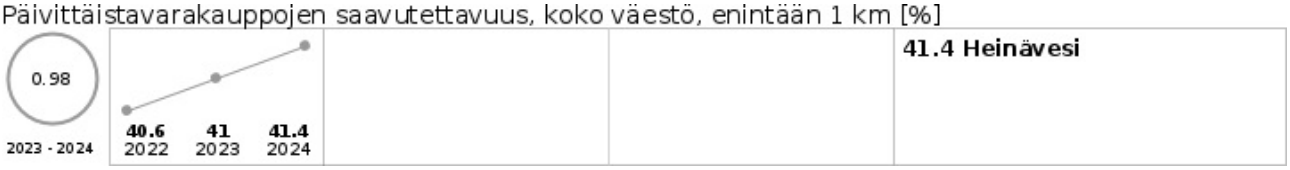

Lähivirkistykseen soveltuvien alueiden saavutettavuus, väestö, enintään 300 m [%]

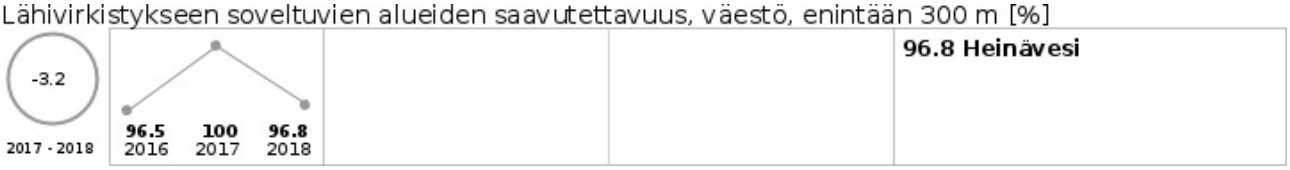

Melusta kärsivien ihmisten määrä kunnittain, yli 55 dB vuorokausitaso tai 50 dB yöaikaan (yli 100 000 asukkaan kaupungit)

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa

HYTE-kerroin, 0 - 100

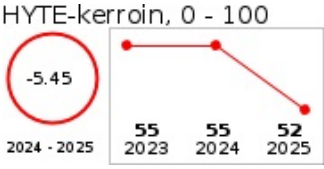

52 Heinävesi

Terveydenedistämisaktiivisuus kunnassa - TEA, pistemäärä

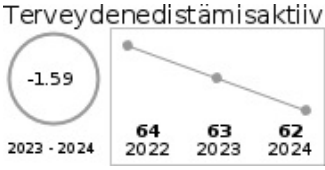

62 Heinävesi

Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

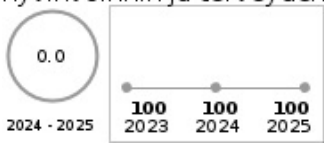

100 Heinävesi

Väestöryhmien välisten terveyserojen raportointi valtuustolle, % tiedot toimittaneista alueen kunnista

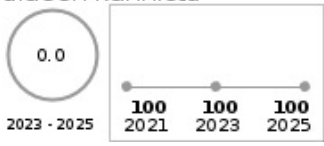

100 Heinävesi

Ennakkoarvioinnin käyttö kunnan toiminnassa, %

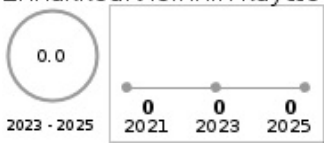

0 Heinävesi

Itsearviointi kunnan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelusta ja hyödyntämisestä

Itsearviointi kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen työn rakenteesta, resursseista ja prosessista

Itsearviointi kunnan ehkäisevästä päihdetyöstä ja sen rakenteiden vahvuudesta

Itsearviointi kunnan yhdenvertaisuuden, sukupuolten tasa-arvon ja palveluiden yhdenvertaisen saavutettavuuden edistämisestä

Itsearviointi kunnan elinvoiman edistämisestä

Itsearviointi maahanmuuttajien kotouttamisen edistämisestä

KAIKKI – Yhteenveto

Koko väestöä koskettavina teemoina korostuivat:
osallisuuden kokemus
arjen turvallisuus
elinympäristön viihtyisyys
saavutettavat peruspalvelut
Luonnonläheinen ympäristö ja yhteisöllisyys koettiin vahvuuksina.

Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Vuoden 2025 aikana hyvinvointisuunnitelman painopisteet toteutuivat pääosin suunnitellusti. Toimenpiteiden vaikuttavuutta vahvistivat poikkihallinnollinen yhteistyö ja järjestöjen aktiivinen mukanaolo.
Kehittämistarpeita tunnistettiin erityisesti seurannan systemaattisuudessa ja mittaritiedon hyödyntämisessä.

Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö

Hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö jatkui. Tiedonvaihto ja yhteiset neuvottelut tukivat kokonaiskuvan muodostamista kuntalaisten hyyinvoinnista sekä vastuiden selkeyttämistä.

Keskeiset opit valtuustokaudelta

Hyvinvointi syntyy arjen palveluissa
Ennaltaehkäisy on kustannustehokasta
Osallisuus ja kuulluksi tuleminen vahvistavat luottamusta
Yhteistyö lisää vaikuttavuutta

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2026

Hyvinvoinnin edistäminen tukee kunnan strategisia tavoitteita, kuten elinvoimaisuutta, vetovoimaa ja kestävää palvelurakennetta.

Strategian painopisteet ja linjaukset

Hyvinvoinnin edistäminen tukee kunnan strategisia tavoitteita, kuten elinvoimaisuutta, vetovoimaa ja kestävää palvelurakennetta.

Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Hyvinvointityötä ohjaavat mm:

lasten ja nuorten hyvinvointityö

ikääntyneiden hyvinvoinnin edistäminen

liikunta- ja kulttuuritoiminnan tukeminen

Hyvinvointisuunnitelma

Vuoden 2026 painopisteinä ovat:

- osallisuuden vahvistaminen
- matalan kynnyksen palvelut
- arjen toimintakyvyn tukeminen

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

Heinäveden kunnan hyvinvointityöryhmä yhteistyössä toimialojen edustajien kanssa.

Suunnitelman laatijat

Vuosikertomus käsitellään ja hyväksytään toimivaltaisissa toimielimissä sekä kunnanhallituksessa ja -valtuustossa.

Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä